

COVID-19

Цифри і факти

45 391 щеплення проведено за минулий тиждень (на 5 % менше ніж попереднього тижня)

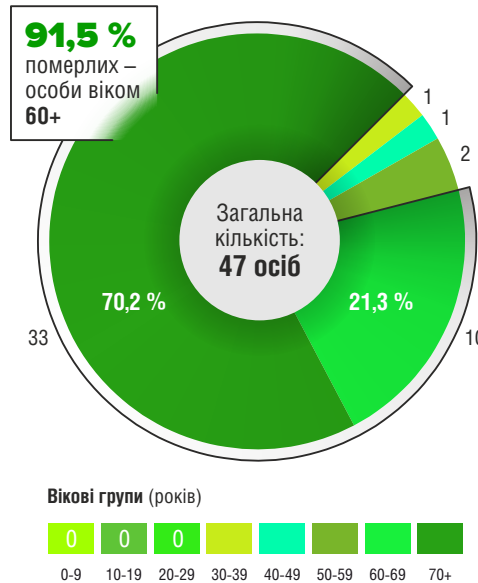
15 403 937

осіб в Україні отримали дві дози вакцини від початку кампанії

Статистика захворюваності (16–22.12.2022)*

Кількість померлих у вікових групах (16–22.12.2022)

Показники вакцинації

- 16 222 706** українців отримали хоча б одну дозу вакцини з початку вакцинальної кампанії
- 2 988 263** особи в Україні отримали першу бустерну дозу
- 194 503** особи в Україні отримали другу бустерну дозу
- 35 626** осіб отримали додаткову дозу вакцини

Джерело: ЦГЗ МОЗ України

МОЗ України

Міністерство охорони здоров'я України надіслало в регіони лист «Алгоритм дій з управління вакцинацією щодо дотримання вимог «холодового ланцюга» при використанні вакцин в умовах потенційних перебоїв з електропостачанням».

Цей алгоритм підготували в Центрі громадського здоров'я МОЗ України спільно з Бюро ВООЗ в Україні та Дитячим Фондом ООН (ЮНІСЕФ) в Україні на виконання рішення оперативного штабу МОЗ з реагування на ситуації з поширення інфекційних хвороб, яким можна запобігти шляхом вакцинації. Рішення датоване 28 жовтня 2022 року.

Заклади первинної медико-санітарної допомоги (амбулаторії, пункти здоров'я тощо), які надають послуги з вакцинації, можуть зберігати планові вакцини та вакцини проти COVID-19 від 1 тижня до 1 місяця, якщо вони відповідають таким критеріям:

- **Оснащені** (все перераховане в обов'язковому порядку):
- **холодильником для вакцин** об'ємом, достатнім для одномісячного запасу вакцини;

- спеціальним пристроєм **безперервного контролю температури** вакцини (реєстратор температури);
- **індикатором заморожування** вакцини;
- **термосумками** з двома повними комплектами холододових елементів на кожну (чотири холододові елементи на один комплект), обсягу яких вистачить для транспортування / тимчасового зберігання всіх вакцин, що зберігаються в закладі;
- **електрогенератором та паливом** до нього, якого достатньо для щоденного використання холодильного обладнання для зберігання вакцин протягом щонайменше 15 днів.
- якщо встановити електрогенератор неможливо, під'єднати холодильник із вакцинами до **джерела безперебійного живлення** з місткістю акумулятора/ів – не менше як на 12 годин безперервної роботи.

– **Мають відповідно підготовлений персонал**

Більш детально – за посиланням: moz.gov.ua

0 800 60-20-19

З питаннями щодо COVID-19 – симптомів, тестування, вакцин і схем вакцинації, пунктів щеплення, COVID-сертифікатів – звертайтеся до контакт-центру МОЗ України

■ Позиції професійних медичних асоціацій, міжнародних організацій

ЄС, ВООЗ, ECDC

Спільна заява про важливість вакцинації проти грипу та COVID-19 єврокомісара з питань охорони здоров'я ЄС Стелли Кіріакідес, регіонального директора ВООЗ у Європі д-ра Ханса Генрі П. Ключе та директора Європейського центру з профілактики та контролю захворюваності (ECDC) д-ра Андреа Аммон:

«Восени та взимку можливе відновлення захворюваності на грип. У контексті цього ми підтверджуємо необхідність захисту здоров'я людей, особливо найбільш уразливих, використовуючи всі доступні засоби, включаючи вакцинацію.

Потенційна спільна циркуляція COVID-19 і сезонного грипу призведе до підвищеного ризику важких захворювань і смерті вразливих категорій людей, з імовірністю посилення навантаження і на лікарні, і на медичних працівників, які вже виснажені майже за три роки на передовій пандемії. Нам потрібно уникнути тягаря цієї спільної циркуляції для систем охорони здоров'я. Разом із заходами охорони здоров'я вакцинація залишається одним із найефективніших інструментів проти обох вірусів. Ми закликаємо країни європейського регіону надати пріоритет у захисті найбільш уразливих груп шляхом одночасного введення вакцин проти грипу та COVID-19, коли це можливо.

Європейські країни повинні докласти всіх зусиль, щоб охопити невакцинованих, переконатися, що вони отримують свої дози вакцини проти COVID-19, та надати доступ до бустерних доз для пріоритетних груп відповідно до національних рекомендацій. Багато з тих, хто найбільше схильний до тяжкого перебігу COVID-19, мають високий ризик захворіти і на грип. Важливо, щоб такі пріоритетні групи отримали щеплення проти грипу та COVID-19: медичні працівники, люди за 60 років, вагітні та ті, хто має супутні та/або основні захворювання.

У південній півкулі, де недавно закінчилася зима, почався ранній і дуже активний сезон грипу. Хоча ми точно не знаємо, чого очікувати в європейському регіоні ВООЗ, ми можемо спостерігати схожий сценарій у північній півкулі восени та взимку.

Наше повідомлення просте: вакцинація рятує життя. Це знижує ризик заразитися та мати тяжкі наслідки від COVID-19 й сезонного грипу.

Ми закликаємо всіх, хто має право, особливо найбільш уразливі групи, якнайшвидше пройти вакцинацію проти COVID-19 і грипу».

Джерело: ec.europa.eu

Заява Європейського товариства ендокринології (ESE) щодо вакцинації проти COVID-19: «Дотримуйтеся тих самих рекомендацій для пацієнтів із компенсованими ендокринними захворюваннями, що й для населення в цілому»

Європейське товариство ендокринології наголошує, що рекомендації щодо вакцинації проти COVID-19 у

пацієнтів із компенсованими ендокринними захворюваннями, такими як аутоімунний тиреоїдит, хвороба Грейвса, хвороба Аддісона, аденоми гіпофіза, діабет 1 і 2 типу та ожиріння, не повинні відрізнятися від рекомендацій для населення в цілому. Пацієнтів із недостатністю надниркових залоз слід поінформувати, що в разі виникнення таких побічних ефектів, як лихоманка, слід дотримуватися рекомендацій, як під час хвороби з гарячкою.

Джерело: www.eese-hormones.org

■ «Гарячі» запитання

Відповідає консультант з експертної підтримки вакцинації проти COVID-19 спільного зі Світовим банком проєкту МОЗ України, голова Національної технічної групи експертів з питань імунопрофілактики **Федір ЛАПІЙ**.

? Якщо вік дитини близький до однієї з меж для різних доз (5 або 12 років), що краще – зробити їй щеплення чи почекати?

Пандемія COVID-19 триває, і збудник циркулює. Для формування імунної відповіді та захисту необхідно кілька тижнів, тому не варто зволікати з вакцинуванням. Для різних вікових груп застосовують різне дозування. Дози мають відповідати віку дитини: перша – менша, а наступна, коли дитина перетне відповідну вікову межу, – з більшим дозуванням. Починати вакцинацію спочатку немає потреби.

? Чи є ризик захворіти невакцинованій людині від вакцинованої проти COVID-19?

Вакциновані люди не виділяють вірус. Жодна з вакцин проти COVID-19, які схвалені до використання у світі, не містять живих вірусів, тому вони не можуть передаватися від вакцинованих людей іншим. Але вакцинована особа може бути інфікована та поширювати вірус. Хвороба може минати без симптомів – тоді людина поширюватиме вірус, навіть не знаючи про інфекцію в її організмі. Однак хворі вакциновані, схоже, не поширюють вірусу стільки, як інфіковані, які не зробили щеплення. Імунітет вакцинованих реагує на інфекцію швидше – скорочуючи тривалість виділення вірусу.

? Чи вакцинувати проти COVID-19 жінку, якщо вона намагається завагітніти?

Так. Жінки, які намагаються завагітніти, можуть отримати вакцину від COVID-19. Так само, якщо жінка дізнається про вагітність після початку курсу вакцинації, але до отримання всіх доз, вона може продовжити вакцинацію. І це важливо зробити, оскільки вагітні більше ризикують потрапити в лікарню та передчасно народити, якщо захворіють на COVID-19.

■ Новини науки

1. Імунітет, що сформувався після мРНК-вакцин та проривних інфекцій Оміврон, викликає сильнішу імунну відповідь проти Оміврон BQ.1.1.

У нещодавньому дослідженні, опублікованому на сервері препринтів medRxiv*, науковці оцінили зразки плазми осіб, які отримали чотири дози вакцини проти COVID-19.

Зразки плазми були зібрані у 63 осіб, які отримали три дози моновалентної мРНК-вакцини Pfizer і четверту дозу моновалентних мРНК-вакцин Pfizer чи Moderna або бівалентних вакцин Pfizer чи Moderna.

Дослідники вивчали здатність організму розпізнавати та нейтралізувати штамп оригінального вірусу D614G та підваріанта Оміврон BQ.1.1. Цей субваріант має п'ять мутацій, які підвищують його здатність уникати імунітету, викликаного вакциною.

Після четвертої дози вакцинації спостерігалася краща здатність боротися з вірусом. Ще один висновок науковців – недавно інфіковані люди, які отримали четверту дозу будь-якої вакцини, краще переносять Оміврон BQ.1.1, ніж особи, які ніколи не хворіли на COVID-19 або хворіли давно.

Дослідження підтверджує: гібридний імунітет, створений вакцинацією та недавно перенесеною інфекцією, виробляє вищу імунну відповідь, ніж щеплення будь-якою вакциною.

Джерело: doi.org

2. Для запобігання смерті та госпіталізації більше ефективним є імунітет, сформований після вакцинації проти COVID-19, ніж вироблений після хвороби.

Результати великого дослідження продемонстрували, що для запобігання госпіталізації вакцинація проти COVID-19 ефективніша, ніж набутий у результаті інфекції імунітет.

Імунітет, індукований перенесеною інфекцією SARS-CoV-2, також захищає від повторного зараження. Проте дослідники стверджують, що люди всіх вікових груп отримали значно більше користі від вакцинації, ніж якби їхній імунітет сформувався після COVID-19. Рівень госпіталізації та смертності з будь-якої причини (не тільки через COVID-19) був на 37 % нижчий серед вакцинованих людей, ніж серед людей, які перохворіли на COVID-19. Результати показали: вакциновані люди потрапляли до лікарні через екстрені ситуації на 24 % рідше, ніж раніше інфіковані.

Цікаво, що COVID-19 частіше траплявся у реципієнтів вакцини (6,7 %), ніж у раніше інфікованих (2,9 %).

Це дослідження підтверджує, що мРНК-вакцини запобігають госпіталізації, а також знижують імовірність смерті.

Джерело: doi.org

* - medRxiv публікує результати наукових досліджень, які ще не були рецензовані експертами, і не повинні розглядатися як остаточні, що можуть бути використані для клінічної практики / прийняття рішень, пов'язаних зі здоров'ям, або розглядатися як доведений факт.

■ Світова практика

Сінгапур

Хто повинен отримати щеплення від COVID-19 і які рекомендовані вакцини?

Особі віком

Від 6 місяців до 4 років

Діти віком від 6 місяців до 4 років повинні отримати **дві дози Moderna/Spikevax** з інтервалом у 8 тижнів або **три дози Pfizer-BioNTech/Comirnaty** з інтервалом у 8 тижнів.

Особі віком

Від 5 до 11 років

Особі віком від 5 до 11 років мають отримати **три дози Pfizer-BioNTech/Comirnaty**.

Першу та другу слід вводити з інтервалом у 8 тижнів. Рекомендований інтервал між другою та третьою дозами становить 5 місяців.

Особі віком

Від 12 до 17 років

Особі віком від 12 до 17 років повинні отримати **три дози Pfizer-BioNTech/Comirnaty** для мінімального захисту.

Першу та другу дози слід вводити з інтервалом у 8 тижнів. Рекомендований інтервал між другою та третьою становить 5 місяців.

Після цього мають отримати додаткову бустерну дозу від 5 місяців до 1 року після останньої. Для цього рекомендують оновлені двовалентну вакцину (Pfizer-BioNTech/Comirnaty).

Особі віком

Від 18 років і старші

Для мінімального захисту особи віком від 18 років повинні отримати:

- **три дози Pfizer-BioNTech/Comirnaty, Moderna/Spikevax або Novavax/Nuvaxovid**

або

- **чотири дози Sinovac-CoronaVac**

Першу та другу дози слід вводити з інтервалом у 8 тижнів. Рекомендований інтервал між другою та третьою становить 5 місяців. Особи, які отримують Sinovac-CoronaVac, мають отримати чотири дози. Першу та другу слід вводити з інтервалом у 8 тижнів. Рекомендований інтервал між другою і третьою, а також третьою і четвертою дозами – 3 місяці.

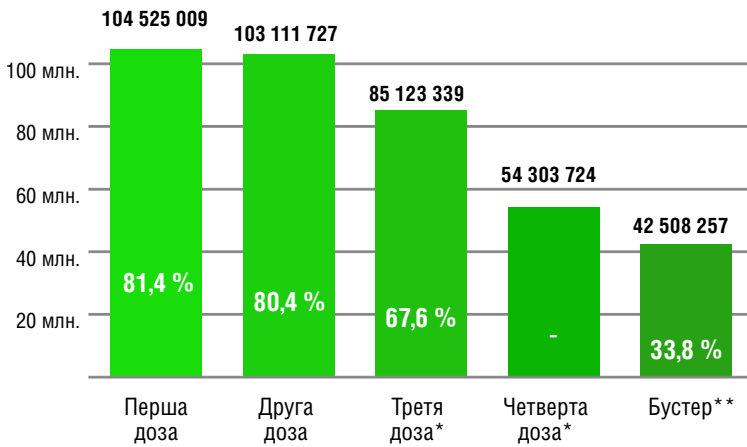
Після цього вони повинні отримати додаткову бустерну дозу від 5 місяців до 1 року після останньої. Для цього рекомендують оновлені двовалентні вакцини (Moderna/Spikevax або Pfizer-BioNTech/Comirnaty)*.

* Особам віком від 5 до 11 років із захворюваннями, які перелічені [тут](#), знадобиться направлення від особистих лікарів для отримання додаткової бустерної дози.

■ Світова практика

Японія

Кількість доз вакцини та відсоток охопленого населення

Загальна кількість введених доз вакцини (станом на 23 грудня 2022 року):

368 764 498

* Щодо третьої та четвертої доз – загальна кількість включає кількість введених доз вакцини, адаптованої під варіант Омикрон

** Бустер вакциною, що адаптована під варіант Омикрон

Джерело: japan.kantei.go.jp

■ Nota bene

- Рекомендуємо скористатись можливістю **отримати безоплатний доступ** для українських лікарів до платформи **UpToDate** – провідного глобального клінічного ресурсу доказової медицини.

Для цього слід зареєструватися за посиланням: uptodate.phc.org.ua

Детальніше про механізм реєстрації – на сайті Центру громадського здоров'я: phc.org.ua/uptodate

- Професійний курс із безпеки вакцин для медичних працівників українською мовою презентував офіс ВООЗ в Україні. Курс знайомить із основами фармаконагляду за вакцинами і буде корисним для молодших медичних працівників, акушерів, фахівців громадського здоров'я, фармацевтів, лікарів, спеціалістів програми імунізації та комунікаційників з питань безпеки вакцин.

Записатись на безкоштовний курс можна тут: openwho.org/courses

- Радимо ознайомитись із додатковими корисними джерелами достовірної інформації про COVID-19 та вакцинацію.

1. Все про вакцинацію від COVID-19 в Україні: vaccination.covid19.gov.ua

2. Брошура для медиків «Як розмовляти з пацієнтами про COVID-19» – у каталозі діджитал- та друкованих матеріалів «Спільнотека» від ЮНІСЕФ spilnoteka.org

Група впровадження спільних зі Світовим банком проєктів МОЗ України

щиро вітає всіх із прийдешнім Новим роком та Різдвом Христовим!

**Цьогоріч у всіх нас одне велике бажання – перемоги Україні,
а також миру й міцного здоров'я кожному з нас!**

Зустрічайте зимові свята у спокої, затишку й злагоді.

А наступний номер дайджесту – 10 січня 2023 року.

Маєте запитання за темою COVID-19 та вакцинації чи пропозиції щодо наповнення дайджесту – переходьте за QR-кодом і пишіть нам, будемо вдячні за зворотний зв'язок, що допоможе зробити ще кориснішу підбірку в наступних випусках.

Усі випуски дайджесту – за посиланням через QR-код